

leta 1995 kot spletno knjigarno, a jo kmalu prevsmerili tudi na druge proizvode kot so VHS, DVD, glasbeni CD, MP3, računalniški programi, video igrice, elektronika, obleke, pohištvo, hrana, igrače in tako naprej.²⁹ Danes je to največji prodajalec spletnih vsebin. eBay.com, ki so ga ravno tako ustanovili leta 1995, je stran za spletne dražbe in nakupovanje, kjer posamezniki in podjetja kupujejo in prodajajo dobrine in storitve po vsem svetu.²⁹

Trilogija EKMRZ opazuje te monopoliste in zanje značilne poslovne modele ter predlaga načine, na katere je možno narediti »kratek stik« v nematerialnem žicovodu teh modelov. UBERMORGEN.COM so ugotovili, da bo Google »sam sebe požrl«. Če se bodo poslušno in skrajno prilagodili Googlovemu oglaševalskemu sistemu, bodo v oddaljeni prihodnosti postali edini lastniki Googlea. Za Amazon so uprizorili drugačno vrsto hekanja, ko so drzno pretočili digitalno vsebino več tisoč knjig. V Trilogiji EKMRZ pa so eBay spremenili v melodijo e-poslovanja, ki so jo proizvajali uporabniški podatki na eBayu. Pretvorili so jih v tog, a hipnotičen glasbeni album, ki igra povsod navzoča mikro plačila na spletu.

GWEI – Google Will Eat Itself (2005-2008) je prvi del trilogije, ki v mreži skritih spletnih strani generira denar s ponudbami tekstualnih oglasov na Googlu. S tem denarjem umetniki avtomatično kupujejo Googlove delnice: »Google kupujemo z njegovim lastnim oglaševanjem! Google žre sebe, a na koncu smo ga osvojili! Z ustanovitvijo tega samokanibalističnega modela smo dekonstruirali nove globalne oglaševalske mehanizme, ko smo jih spremenili v nadrealni ekonomski model, ki temelji na kliku.«³⁰ Umetniki so izračunali, da bodo potrebovali natanko 202.345.117 let, da bo *GWEI* postal edini lastnik Googlea. S tem nas obveščajo, da je potencialno mogoče hekati sistem, če preusmerimo nekatere nematerialne žice digitalne informacijske tehnologije, ne glede na to, da bodo rezultati vidni šele 200 milijonov let kasneje.

Drugo *EKMRZ* hekanje, ki je sledilo le leto za tem, je bil *Amazon Noir – Zločin velike knjige* (2006-2007). Izkoristili so Amazonovo ponudbo »iskanja po knjigi«, ki kupcem omogoča iskanje ključnih besed v celotnem tekstu 250.000 knjig v njihovem katalogu.³¹ Med julijem in oktobrom 2006 so »ukradli« 3.000 knjig iz Amazonove spletne strani, ko so napadli slabosti opcije za »iskanje po knjigi«. Poseben program je »bombardiral vmesnik *lšči znotraj TM* z večkratnim iskanjem in na ta način sestavili celoten tekst, ki so ga razširjali na peer-to-peer (P2P) mrežah.«³² Michael Dieter je opozoril na dejstvo, da projekt daleč presega preprosto škodoželjno in anonimno hekanje. Tatvino so propagirali kot taktičen medijski performans, ki je temeljil, moramo dodati, na scenariju, ki nas spominja na špageti westerne: »Zlobni (Ekipa *The Amazon Noir*: Cirio, Lizvix, Ludovico in Bernhard) so ukradli založniške pravice knjig iz Amazona z uporabo sofisticiranih sprevrženih robotskih tehnoloških kod, ki jih je izdelal veliki falot Paolo Cirio. V vrhunec zgodbe so umestili sublimen medijski boj in tajen pravni spor, ki se je stopnjeval z spletnega obračuna s krajjo 3.000 knjig. Lizvix iz UBERMORGEN.COM se je dnevno obstreljevala z globalnimi množičnimi mediji. Cirio je neprestano potiskal meje založniških pravic, ko je izjavil, da so knjige le piksli na ekranu ali črnilo na papirju. Ludovico in Bernhard sta se upirala podkupninam, ki jih je ponujal mogočni Amazon, a slednjč sta se vendarle vdala in Amazonu prodala svojo tehnologijo za neznano vsoto denarja. Izdajstvo, sramota in pesimizem je končno razkosal tolpo zlobnih zlikovcev. Dobri fantje (Amazon.com) so bili zmagovalci sprosoda in se odpeljali v žareči sončni zahod s kpadna fataloka, zapeljivo in erotično množično medijo.«³³ Dieter je nadalje predlagal, da obširno uporabo podob in ikonografije iz »noir« filmskega žanra lahko razumemo kot nedvoumno navezavo na vedno večjo kriminalizacijo kršitev avtorskih pravic z uporabo digitalnih tehnologij. Istočasno se termin nanaša tudi na vedno težje razlikovanje med »dobrim« in »zlim«, tako v *Amazon Noir* kot v realnem življenju. Politika medsebojne

izmenjave datotek, nadaljuje Dieter, je bistveno odvisna od »upravljanja s predstavami«, še posebej pri *Amazon Noir* »dramatizira te dvomnosti s tem, da oblikuje tehnološko akcijo s fikcijsko občutljivostjo pripovednega žanra.«³⁴

The Sound of eBay (*SoE*, 2008) je zadnje poglavje *Trilogije EKMRZ*. Pripravilo je ultimativni glasbeni album e-poslovanja, ki spremlja večino spletnih aktivnosti. *SoE* je proizval enkratne skladbe iz uporabniških podatkov na eBayu. Ko smo po vnosu kateregakoli uporabniškega imena ali e-poštnega naslova v eBay kliknili »ustvari«, se je iz podatkov, ki jih je zajamal program, sestavil »notna datoteka«. Datoteko je nato program spremenil v »unikatno, a enolično pesem, ki je bila predstavljena v stilu teletekst pornografije!« UBERMORGEN.COM je ob tem nadaljeval z edinstvenim in preveč navdušenim stilom izrekanja: »We love it! *The Sound of eBay* je naš odgovor nizko tehnološkemu prispevku albuma ATOMIC, ki je nastal v hiperkatastrofičnem šokkapitalizmu peer-to-peer. Možna je referenca na pesem Petra Weibela *Sex in der Stadt* (*Seks v mestu*) iz leta 1982 v izvedbi Orkestra Hotela Morphila, kjer je Weibel »repal« (pel) porno oglase iz časopisa.«³⁵ Weibelovo petje porno oglasov³⁶ ponuja zanimiv okvir za ta projekt, ki govori o branju drobnega teksta v našem okolju in o reproduciranju le-tega v realnem času. Lahko potegnemo vzporednice med branjem (vnosom) in avtomatičnim pisanjem (učinkom), ki spominjajo na écriture automatique – na pisne eksperimente nadrealistov ali na glosolalijo – govorjenje v različnih jezikih). Spominja nas tudi na druge umetniške performanse, na primer na performans Sanje Iveković *Mestni glasnik* iz leta 1979,³⁷ na *TV Poetry* Gebharda Sengmüllersa (1993-1994),³⁸ na *Oppera Internettikka*, ki jo je leta 1998 začel uprizarjati Igor Štromajer,³⁹ na *Človeški brskalnik* Christopha Bruna iz leta 2004.⁴⁰

Vsi do neke mere omejujejo dejavnik namernega delovanja, omejujejo aktivno vlogo umetnika, v prid prilagajanja samih sebe (ali performerjev) k vlogi medija, skozi katerega govori jezik. Umetnik / performer se pojavi kot totalno natovrjen s prej

obstoječim jezikom, ki ga ne more izraziti, razen skozi diskurz Drugega. Jacques Lacan definira ponavljanje kot »instanco pisma«⁴¹ ('l'instance de la lettre), to pomeni prisilno ponavljanje določenih označevalcev ali črk, čeprav jih subjektova zavest poskuša potlačiti. »Ponavljanje« piše Lacan, »je temeljna instanca govora.«⁴² Seveda v *The Sound of eBay* ni glas korenito decentraliziranega subjekta tisti, ki bi proizvajal jezikovno izrekanje, temveč računalniški program, ki proizvaja privlačen 8-bitni glasben album iz uporabniških podatkov na eBayu. Spominja nas, da je pod bleščecim površjem in zloščenenim vmesnikom plast operacijske kode in dragocenih osebnih podatkov, ki proizvajajo neprestane modulacije, ključne za delovanje nadzora v današnji družbi.⁴³

Prej kot karkoli drugega je UBERMORGEN.COM v *Trilogiji EKMRZ* izoblikoval temačno vizijo »informacijske družbe« in te vizije spremenil v zelo zabavne, dobrovoljne pripovedi o dobi transparentnosti. Uporabil je format filmskega scenarija (western in »noir«), pustolovskih romanov in tabloidov. »Ukradli smo nevidno« – to na videz intimno priznanje je odprlo zgodbo o »Zločinu velike knjige«. Vključuje napade na poštne kočije, ki so polne digitalnega zlata, in mrkega moža na informacijski super avtocesti. Nazadnje se dobri fantje odpeljejo v žareči sončni zahod... Kaj pa zli fantje? Nedvomno so na svoji poti do naslednje zgodbe in mi bi radovedno radi zvedeli, o čem bodo pripovedovali tokrat.

V originalu: "STORYTELLERS OF THE INFORMATION AGE. On the role of narrative in UBERMORGEN.COM's work", v: Domenico Quaranta (ured.), *UBERMORGEN.COM*, fpeditions, Brescia, 2009, str. 78-89.

Prevod iz angleščine: Ida Hiršenfelder

OPOMBE

- ↑ Rada bi se zahvalila Johannesu Auerju, ki je povabil Hansa Bernharda in mene na dva literarna dogodka v Stuttgartu (Nemčija) leta 2007 in 2008, ki sta me pripeljala do tega, da sem začela bolj poglobljeno razmišljati o ključni vlogi pripovedi v delu UBERMORGEN.COM. Hans Bernhard v pogovoru z Inke Arns, "Netz(kunst)aktivismus. UBERMORGEN.COM + friends", v tell.net, Stadtbücherei Stuttgart, 17. januar 2007; Hans Bernhard v pogovoru z Inke Arns, "Erzählungen als Strukturelement von Medienaktivismus", v Literaturfestival Stuttgart, 17. in 18. april, 2008.
- ↑ Gilles Deleuze in Félix Guattari, Kafka. Toward a Minor Literature, University of Minnesota Press, stran 16.
- ↑ John Perry Barlow, "A Declaration of the Independence of Cyberspace", 1996, na spletu: homes.eff.org/~barlow/Declaration-Final.html (zadnji dostop 2. januar 2009).
- ↑ Richard Barbrook & Andy Cameron, "The Californian Ideology. A critique of West Coast cyber-libertarianism", 1995, na spletu: www.hrc.wmin.ac.uk/theory-californianideology.html (zadnji dostop 2. januar 2009).
- ↑ Hakim Bey, T. A. Z. The Temporary Autonomous Zone, Ontological Anarchy, Poetic Terrorism, Autonomedia, New York 1985 (1991). Tudi na spletu: www.hermetic.com/bey/taz_cont.html (zadnji dostop 2. januar 2009).
- ↑ Inke Arns, "This is not a toy war: Politischer Aktivismus in Zeiten des Internet". In Stefan Münker, Alexander Roesler (eds.), Praxis Internet. Kulturtechniken der vernetzten Welt, Frankfurt/Main, Suhrkamp 2002, strani 37-60. Tudi na spletu: www.inkearns.de/Texts/Media/notoywar.html (zadnji dostop 2. januar 2009).
- ↑ Dejavnosti EDT (Stefan Wray in Ricardo Dominguez) so bile oblikovane po vzoru Electronic Civil Disobedience, ki jih je zasnoval Critical Art Ensemble, na spletu: www.critical-art.net/books/ecd/ (Electronic Civil Disobedience).
- ↑ Široko panoramo in tipologijo net aktivizma najdete v: Inke Arns, Netzkulturen, Hamburg, Europäische Verlagsanstalt 2002.
- ↑ Termin je skoval slovenski filozof Slavoj Žižek v eseju "Zakaj Laibach in NSK niso fašisti?", v MARS – Časopis Moderne galerije, 3.4 1993, stran 4. Skupaj s Sylvio Sasse sva leta 2006 uredili številko Časopisa za scenske umetnosti Maska, ki je bila posvečena tej temi. Glej Inke Arns, Sylvia Sasse, "Subverzivna afirmacija. O mimezisu kot strategiji upora", v Inke Arns / Sylvia Sasse (ured.), "Subverzivna afirmacija", Maska, Vol. XIX/ 3-4 (98-99) / 2006, Ljubljana 2006, strani 5-21 (objavljeno tudi v: IRWIN (ured.): East Art Map. Contemporary Art and Eastern Europe, MIT Press 2006, strani 444-455).
- ↑ BAVO, "Introduction", v Cultural Activism Today: The Art of Over-Identification, Rotterdam, Episode Publishers, 2007.
- ↑ Prav tam.
- ↑ Prav tam.
- ↑ Prav tam.
- ↑ Na spletu: www.schlingensief.com/auslaenderraus/ (zadnji dostop 2. januarja 2009).
- ↑ Dow Chemical je leta 2001 kupil kemijsko družbo Union Carbide, ki je bila odgovorna za katastrofo v Bhopalu. Dow je še naprej zavračal odgovornost za dogodke iz leta 1984.
- ↑ Projekt je bil vključen v razstavo Glamour and Globalisation, kuratorica: Inke Arns, ki je bil predstavljen v Hartware MedienKunstVerein in v PHOENIX Halle Dortmund v Nemčiji v letu 2006 in v PROGR Zentrum für Kulturproduktion Bern v Švici v letu 2008.
- ↑ Na spletu: www.theyesmen.org/yes-men-book (zadnji dostop 2. januar 2009).
- ↑ Glej Lisa Parks, Cultures in Orbit: Satellites and the Televisual, Durham and London 2005; glej tudi "Satellite Voyeurism," dogodek, ki ga je priredil Francis Hunger (PHOENIX Halle, Dortmund, 2007).
- ↑ Glej: Inke Arns, "Transparent World. Minoritarian Tactics in the Age of Transparency", v Dennis Del Favero, Ursula Frohne and Peter Weibel (ured.), un_imaginable, ZIP digital arts edition, ZKM Center for Art and Media, Karlsruhe; iCinema Center/University of New South Wales, Sydney; University of Pittsburgh; Hatje Cantz 2008, strani 20-35. Tudi na spletu: www.inkearns.de/Texts/Media/2008_Arns-Transparent-e.pdf (zadnji dostop 2. januarja 2009).
- ↑ Na spletu: hansbernhard.com/TEXT/2000_2002/2002_BRAIN_MELTDOWN/ (zadnji dostop 2. januarja 2009).
- ↑ WHO, ICD-10 klasifikacija: F31.1 bipolarna afektivna motnja, trenutni pojav maničnosti brez psihotičnih simptomov.
- ↑ Tekst UBERMORGEN.COM o delu se začne s tem citatom iz najave filma Čarovnica z Blaira: "21. oktobra 1994 se trije študenti - Heather Donahue, Joshua Leonard in Michael Williams - odpravijo v okoliške gozdove ameriškega mesteca Burkittsville, da bi posneli dokumentarec o krajevni legendi, imenovani Čarovnica iz Blaira... in za vedno izginejo...".
- ↑ Na spletu: hansbernhard.com/drugs (zadnji dostop 2. januarja 2009).
- ↑ UBERMORGEN.COM, "Psych[0]S - Digital cocaine - Children of the 1980s", v Inke Arns, Ute Vorkoeper, HMKV (eds.), On

UBERMORGEN.COM

TRILOGIJA EKMRZ

**GWEI - Google Will Eat Itself *
Amazon Noir - The Big Book Crime *
The Sound of eBay**

⁴² Jacques Lacan, The Seminar. Book III. The Psychoses, 1955-56, London, Routledge 1993, stran 242.

Disappearance. Loss of World and Escaping from the World, Frankfurt/Main: Revolver - Archiv für aktuelle Kunst, 2005.

⁵ Očarljiv tekst UBERMORGEN.COM "Psych[0]S - Digital cocaine - Children of the 1980s", glej prejšnjo opombo.

²⁶ Italijanski programer Paolo Cirio in urednik revije Neural.it Alessandro Ludovico sta sodelovala z UBERMORGEN.COM na projektih Google Will Eat Itself (2005) in Amazon Noir (2006), vendar ne pri projektu Sound of eBay (2008-2009).

²⁷ EKMRZ je beseda, ki jo umetniki uporabljajo za e-trženje.

²⁸ Na spletu en.wikipedia.org/wiki/Amazon.com (zadnji dostop 2. januarja 2009).

²⁹ Na spletu en.wikipedia.org/wiki/EBay (zadnji dostop 2. januarja 2009).

³⁰ Na spletu www.ubermorgen.com/EKMRZ_Trilogy/ (zadnji dostop 2. januarja 2009).

³¹ Začeli so 23. oktobra 2003 s 120.000 naslovi (oziroma 33 milijoni tekstovnih strani). Trenutno je v programu približno 250.000 knjig. Vir: en.wikipedia.org/wiki/Amazon.com (zadnji dostop 2. januarja 2009).

³² Michael Dieter, "Amazon Noir. Piracy, Distribution, Control", in M/C Journal - A Journal of Media and Culture, Vol. 10, Issue 5, Oct 2007, Online at journal.media-culture.org.au/0710/07-dieter.php (zadnji dostop 2. januarja 2009).

³³ Na spletu www.ubermorgen.com/EKMRZ_Trilogy/ (zadnji dostop 2. januarja 2009).

³⁴ Dieter, citat

³⁵ Na spletu: www.ubermorgen.com/EKMRZ_Trilogy/ (zadnji dostop 2. januarja 2009).

³⁶ Poslušajte to odlično pesem na YouTube: www.youtube.com/watch?v=rvIMbUGo9Fk (zadnji dostop 2. januarja 2009).

³⁷ Performans se je zgodil 12. decembra 1979 v Galeriji sodobne umetnosti v Zagrebu, v Jugoslaviji. Umetnica je gledala v televizor, ki je bil obrnjen proti steni. Iveković je bila edina, ki je lahko videla TV ekran in slišala zvok preko slušalk. Performans se je začel z začetkom prenosa dnevnih novic Televizije Zagreb ob 20:30. "Poskušala sem ponoviti vsako besedo, ki sem jo slišala. Ker je bil val verbalnih informacij zelo hiter, so nekatere besede in deli stavkov v mojem govoru manjkali ali pa sem jih izgovorila napačno. Kljub temu je publika lahko prepoznala, da vsebina moje pripovedi pripada dnevnim novicam, ki jih je prenašala Televizija Zagreb v tistem trenutku. Ko so se TV novice končale, se je končal tudi performans." (Sanja Iveković, This is My True Face, Muzej Suvremene Umjetnosti Zagreb, Zagreb 1998, stran 54).

³⁸ Ob Medienbiennale Leipzig 94, ki sem ga organizirala skupaj z Dieterjem Danielsom, je avstrijski umetnik Gebhard Sengmüller naredil TV Poetry. Instalacija so sestavljali satelitski TV krožniki na Dunaju, v Rotterdamu in Lüneburgu, ki so vsakih deset sekund zamenjali kanal. Na računalnikih, povezanih s sateliti, je bil aktiviran program za prepoznavanje teksta, ki je filtriral tekstualne elemente, na primer podnapise ali naslove novic. Program je nato spremenil grafični tekst v ASCII znake. Glede na velikost in čistost »izvornega« besedila na televizijski sliki so bili rezultati bolj ali manj natančni. Vsakih deset minut se je računalnik preko modema povezal s centralnim računalnikom v Leipzigu, kjer so bili vidni rezultati, predstavljeni na neskončnem tekstualnem toku na monitorju: lahko berljiv tekst, pomešan z mehanskim žlobudranjem in obratno. TV Poetry je nemo posredovala estetiko mehanskega in negotovost komunikacije. Glej tudi www.gebseng.com/ (zadnji dostop 2. januarja 2009).

³⁹ Opera Internettikka je serija umetniških projektov z nizko resolucijsko spletno opero, ki jih je Štromajer začel izvajati leta 1998 s petjem v HTML kodi. Raziskuje kombinacijo klasičnih opernih taktik in strategij skupaj s petjem v HTML izvorni kodi, text-to-speech programi, Java skriptom in appleti. Na spletu: www.intima.org/index_1995-2007.html (zadnji dostop 2. januarja 2009).

⁴⁰ "Človeško bitje uteleša Svetovni splet WWW": Igralec preko slušalk sliši text-to-speech zvok, ki prihaja neposredno z interneta v realnem času. Igralec ponovi tekst, ko ga sliši. Tekstualni tok pravzaprav zajema program, ki uprabi Google. Ključne besede, ki so poslane programu in se uporabljajo kot iskalni niz v Googlu, so odvisne od konteksta, v katerem se nahaja igralec, tako da je vsebina tekstualnega toka vedno odvisna od konteksta. Na spletu: www.christophebruno.com/?p=83 (zadnji dostop 2. januarja 2009).

⁴¹ Jacques Lacan, "The Insistence of the Letter in the Unconscious", v Yale French Studies, n° 36/37, "Structuralism" (1966), strani 112-147.

⁴² Jacques Lacan, The Seminar. Book III. The Psychoses, 1955-56, London, Routledge 1993, stran 242.

⁴³ Gilles Deleuze, "Postscript on the Society of Control", 1990, v Negotiations, New York 1995.

http://ubermorgen.com/EKMRZ_Trilogy

* v sodelovanju z Alessandrom Ludovicom in Paolom Ciriom